

som den faaer efter det foreliggende Lovforslag — og at Bonden ved Afstindelsen skal være holden, og det er det, der bringer mig til at give det, som staaer her i Loven, Fortrinnet for, hvad det ærede Medlem foreslaaer. Jeg skal indrømme, at det ærede Medlems Forslag med Hensyn til Opgjørelsen af Salgspriserne vilde være langt beqvemmere, naar vi havde seet, at vore Ministre i det Hele havde været billige i deres Dom om det, som maatte forlanges ved Afløsningen af Fæstegods; men de ærede Herrer Ministre og navnlig den ærede Justitsminister har efter min Betragtning maade været overordentlig ubillig i de Grændser, han i saa Henseende har taalt opstillede, og det ligger ganske simpelt deri, at man ikke aldeles ligefrem har holdt sig til Sagen, som den ligger for, hvilket meget godt lader sig gjøre, men derimod har villet, at Stiftelsen skulde benytte sig af høitopgaaende Conjunctioner, hvor de og de Stumper Jord kunne sælges, fordi man kan plage den sidste Stilling ud af en Mand, som han har tjent sig ved sit Arbejde, for dog engang at kunne faae Noget, hvoraf han kan føde sig og Familie. Hele denne Maade at drive denne Sag paa med Hensyn til de offentlige Stiftelser, hvorover Regjeringen har Magt, kan Regjeringen dog tilfaldt ikke være bekendt, hvad saa end det ærede Medlem kan.

Jeg skal nævne, hvorledes en saadan Beregning kan opgjøres, for at den engang kan ligge offentlig for, og saa kan man jo see, om der er den mindste Ubillighed i en Afgjørelse af denne Art. Man kan opgive Gaardens Areal, Hartkorn og Beliggenhed, man kan opgive dens Sædkifte, man kan sige, at det almindelige Sædkifte her er et 9-aarigt, man kan opgive Udsæden, og jeg skal nævne en Udsæd, som jeg troer, Ingen vil kunne forfaste efter vor almindelige Dyrkningsmaade, nemlig: 4 Tønder Hvede, 2 Eder Rug, 9 Eder Byg, 3 Eder Græs, 2 Eder Bitter og 7 Eder Havre. Jeg kan nævne det Folkehold, som en saadan Gaard kan trænge til — de ærede Medlemmer, som maatte finde, at det er for meget, kunne faae af derpaa, meget vil det ialfald ikke blive — nemlig 1 Karl, 1 Halvkarl, 1 Dreng og 2

Piger; alle blæse med Kost; endvidere — en Huusmand 30 Dage hele Aaret igjennem — de ærede Medlemmer ville see, at det netop er det vigtigste Høstarbejde, hvortil der tages Hjælp — og en Huusmandskone ligeledes i de samme 30 Dage. Man kan nu ansætte Lønnen saaledes, at en Karl faaer 50 Rd. — vil man ansætte det lavere, saa vær saa god — Halvkarlen 40 Rd. — ville ærede Medlemmer sætte det lavere, da skal jeg gjerne tage derimod, jeg kan ikke skaffe ham derfor — man kan sætte Drengen uden Løn, og Omskiftningen ved at holde ham med Klæder etc. maa da vel regnes til 20 eller 15 Rd. Naar jeg sætter den ene Piges Løn til 20 Rd. og den andens til 30 Rd., troer jeg ikke, man kan sige, at de ere satte for høit. Deres Kost vil jeg regne til 16 β . daglig — skulde Nogen finde det for meget? Jeg vil sætte Huusmandens 30 Dage paa egen Kost til 3 Mk. daglig — er det for høit ansat? Konen vil jeg ansætte til 2 Mk. daglig, ligeledes paa egen Kost — jeg troer ikke, at ærede Medlemmer have havt Nogen billigere for nylig. Man kan regne Havre-foder for 4 Heste — maaskee Nogen vil sige, at 4 Heste til en Gaard paa 45 à 50 Eder Land ere for meget, men man vil da ogsaa indrømme, at 2 ere for lidt — og kun beregne det for 8 Maaneder af Aaret, idet man for Resten tænker sig dem fødte paa anden Maade, og lader dem saa fortære af Grøntfoder osv., hvad der vører paa Marken.

Man kan tænke sig Hestens Bedligholdselse, Omsætning, Tab ved at de døe, Assurance etc. til 32 Rd. for hele Hesteholdet om Aaret — sæt ned derpaa, om man vil, men det vil ikke blive meget. Man kan sætte til Sygepleie for Huusdyrene, Dyrlæge, Medicin etc. 10 Rd., og til Udgifter ved forskellige andre Ting, Dyrene vedkommende, ligeledes 10 Rd. — jeg skal lade alt dette reducere, af hvem der tør vove at reducere det og paatage sig en saadan Gaards Dyrkning. Man kan sætte Bygningernes Ombygning og vedvarende Bedligholdselse, hvilket skyldes, til 60 Rd. aarlig. Redskaberne, indbefattet Anskaffelse af nye og Forbedring af gamle, kunne ansættes til det Samme. Nu kommer Noget, som Ingen kan forandre noget paa, og det er de kongelige Skatter og